

Aanbod pedagogische keuzevakken ILO (21-22)

Binnen de **eerstegraads Lerarenopleiding**¹ volg je een pedagogisch keuzevak (3 EC). Hieronder staat kort uitgelegd wat deze keuzevakken inhouden. Kijk voor meer informatie in de studiegids: studiegids.uva.nl. Daar kan je je van vrijdag 11 juni tot en met woensdag 23 juni 2021 (tot 13.00 uur!) aanmelden voor een van deze vakken. Let op: de vakken worden tegelijkertijd geroosterd, dus per semester kan je slechts één keuzevak kiezen.

Pedagogische Ethiek²

Ethiek is het systematisch nadenken over de rol van morele principes in het menselijk handelen en over het morele beoordelen van dat handelen. Welk moreel principe kunnen we of moeten we hanteren en hoe komt een moreel oordeel tot stand? In Pedagogische Ethiek wordt nagedacht over de morele principes die een rol kunnen spelen in het opvoeden en in het onderwijs, maar ook over hoe wij jonge mensen willen opvoeden tot morele wezens. Dat verlangt een overdenking van onze eigen doelen voor de praktijk en dus ook over de morele fundering van deze doelen. Er zijn meestal geen enkele juiste antwoorden, want afhankelijk van de actoren in een situatie en mogelijke soms wisselvallige gevolgen van keuzes en andere toevalligheden. Zo wordt het over het algemeen moreel goed gevonden om eerlijk te zijn, maar er zijn genoeg situaties denkbaar waarin eerlijkheid eerder schadelijk is dan goed doet. Rechtvaardigheid is een belangrijke waarde, maar moeten we altijd even rechtvaardig zijn tegen iedereen?

Het belangrijkste doel van deze cursus is inzicht te krijgen in hoe moraliteit en moreel oordelen tot stand komt, toegespitst op concrete en herkenbare situaties. Er wordt begonnen met een algemene inleiding in het ethisch denken, in zoverre dat relevant is voor de pedagogiek en het onderwijs. Zodoende komen er uiteenlopende theorieën en argumenten aan bod die de student ook helpen het eigen denken te scherpen en daarmee het nodige kritisch te onderzoeken. Ook wordt aandacht geschonken aan mogelijke manieren om zelf anderen in een eventuele beroepspraktijk te laten nadenken over bovengenoemde kwesties.

Leerlingbegeleiding en Passend Onderwijs³

Vind je het belangrijk om in je lessen tegemoet te komen aan de ondersteuningsbehoeften van leerlingen? Sinds de invoering van de wet 'Passend Onderwijs' in 2014 rapporteren docenten 20-25% leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften in hun klas. Dit gaat verder dan enkel leerlingen met een diagnose als ADHD of ASS. Dit gaat ook over leerlingen met bijvoorbeeld problemen met executieve vaardigheden of sociale en/of emotionele problemen. Bij passend onderwijs gaat het niet om de diagnose, maar om de vraag 'Wat heeft deze leerling (extra) nodig om te leren en te ontwikkelen?' En hoe kun je daar als docent, maar ook als school iets in betekenen?

¹ Dit geldt voor de master Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs (voltijd en deeltijd), master Educatie en Communicatie, Major Teaching en het LVHO-ZIB-traject.

² Zie voor meer informatie: <https://studiegids.uva.nl/xmlpages/page/2021-2022/zoek-vak/vak/91287>.

³ Zie voor meer informatie: <https://studiegids.uva.nl/xmlpages/page/2021-2022/zoek-vak/vak/91293>.

In dit keuzevak gaan we in op wat het betekent om leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte in je klas te hebben. Wat vraagt dit van jou als docent? Hoe kun je alle leerlingen, dus ook leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte, op een effectieve manier ondersteunen en begeleiden? Hierbij spelen zowel visie als kennis en vaardigheden een belangrijke rol. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de beleidskaders binnen de wet 'Passend Onderwijs', welke partijen betrokken zijn en welke (beleids)stappen scholen hebben gezet sinds de invoering van de wet. Je raakt meer wegwijs in de zorgstructuur van de school en hebt zicht op wie welke ondersteuning kan bieden binnen en/of buiten de klas.

Leerling-Leerkrachtrelaties⁴

De interactie tussen leraar en leerling is een sleutelfactor in de ontwikkeling van leerlingen op school. Belangrijke domeinen binnen leraar-leerlingrelaties in de klas zijn emotionele of affectieve ondersteuning, klassenmanagement en instructiekwaliteit. Voor al deze domeinen geldt dat enerzijds gekeken kan worden naar de pedagogisch-didactische stijl van de leerkracht ten opzichte van groepen leerlingen, en anderzijds naar de dyadische interactie of afstemming op individuele leerlingen. Binnen dit vak krijgt affectieve ondersteuning en de dyadische relatie tussen de leraar en individuele leerlingen in het voortgezet onderwijs een bijzondere nadruk. Daarbij wordt tevens aandacht besteed aan het belang van deze relaties voor zowel leerkrachten (i.e., stress en welbevinden) als leerlingen (i.e., motivatie en leerprestaties), en voor leerkracht- en leerlingkenmerken die de kwaliteit van de relatie kunnen beïnvloeden.

Binnen dit vak wordt o.a. ingegaan op welke factoren de kwaliteit van interacties en relaties beïnvloeden. Speciale aandacht is er bovendien voor diverse leerkracht- en leerlingkenmerken die het beeld van leraren en leerlingen over de relatie kunnen beïnvloeden en voor de consequenties van leerkracht-leerlinginteracties en -relaties voor leerkrachten en leerlingen op school. In het kader van de eindopdracht wordt verkend hoe op basis van deze theoretische concepten, methoden en onderzoeksbevindingen inzicht kan worden verworven in de kwaliteit van de relaties van een docent met twee individuele leerlingen binnen de concrete klaspraktijk. Hierbij dient de literatuur tevens benut te worden om aanknopingspunten te vinden om de docent te adviseren over verbetering van deze relaties.

Aanbod keuzevakken in voorjaar 2022

De keuzevakken die de ILO aanbiedt, verschillen per semester. In het voorjaar van 2022 zullen (onder voorbehoud) de volgende keuzevakken worden aangeboden:

- Leerling-Leerkrachtrelaties
- Pedagogische Ethiek
- Democratie, actualiteit en controversen in de klas⁵
- Veilig leerklimaat en groepsdynamiek⁶

Kijk voor meer informatie over deze vakken in de UvA-studiegids: studiegids.uva.nl.

⁴ Zie voor meer informatie: <https://studiegids.uva.nl/xmlpages/page/2021-2022/zoek-vak/vak/91289>.

⁵ Zie voor meer informatie: <https://studiegids.uva.nl/xmlpages/page/2021-2022/zoek-vak/vak/91475>.

⁶ Zie voor meer informatie: <https://studiegids.uva.nl/xmlpages/page/2021-2022/zoek-vak/vak/91341>.